

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomantky: Bc. František Červinka

Téma a rozsah práce: **Crisis of the WTO dispute settlement system – MPIA** (55 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 27.6.2023

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce standardního rozsahu i způsobu zpracování se zabývá tématem, které je velmi aktuální a na mezinárodní úrovni diskutované, ale v české odborné literatuře nebylo dosud zpracované. Kromě analýzy známého problému krize systému řešení sporů WTO (zablokování AB) práce řeší také nové Mnohostranného prozatímního ujednání o odvolání při rozhodčím řízení (MPIA). Práce je tak velmi aktuální.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o poměrně náročné téma, které vyžadovalo prostudovat vedle dohod a dalších dokumentů WTO také především zahraniční odbornou literaturu, která je poměrně rozsáhlá. Lze konstatovat, že diplomant se s úkolem úspěšně vyrovnal.

3. Hodnocení práce:

Diplomová práce má dobře promyšlenou strukturu, která je adekvátní zkoumanému tématu. Práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do tří velkých kapitol, které jsou dále strukturované. V úvodu autor nastínil důvody práce, její strukturu a metody, ale hlavně dvě testované hypotézy. První kapitola popisuje vznik a vývoj mnohostranného obchodního systému (ITO, GATT, WTO) a jeho systému řešení sporů (DSU). V druhé kapitole autor podal analýzu současné krize vzniklé ochromením Odvolacího orgánu (AB), jakož i dočasné řešení dohodnuté částí členů WTO v podobě Mnohostranného prozatímního ujednání o odvolání při rozhodčím řízení (MPIA). Jádrem práce je pak kap. 3., kde autor představuje a kriticky rozebírá 5 konkrétních námitek (stížností), které USA vznášely proti činnosti AB a jimiž zdůvodňují svoje zablokování volby nových členů AB. Všechny subkapitoly mají shodnou strukturu, kde vedle představení námítky USA a jejího posouzení autor také stručně představuje, jak MPIA řeší dané otázky. V závěru pak autor stručně shrnuje dosažené poznatky a podává odpovědi na v úvodu vytyčené hypotézy. Pokud jde o první hypotézu,

nepotvrdilo se, že mnohostranný obchodní systém během své historie preferuje diplomacii před systémem založeným na pravidlech (*rule-based system*). Druhá hypotéza pak byla verifikovaná. Závažnost údajných porušení ze strany Odvolacího orgánu (např. to, že AB rozsáhle interpretoval DSU) nezdůvodňuje kroky USA, které vedly nikoli k reformě, ale zablokování systému.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po obsahové stránce považuji práce za zdařilou. Autor píše se znalostí matérie, jeho závěry jsou dobře argumentované.

Naproti tomu mám určité připomínky k formální stránce. I když je práce napsaná v dobré angličtině, bez chyb či překlepů, určité nedostatky jsou v nejednotném způsobu citování literatury. Kromě toho v poznámce č. 31 zdroj úplně chybí.

Pro účely ústní obhajoby navrhuji, aby se diplomant zaměřil především na tyto otázky:

(1) V jakém slova smyslu píše v případě jedné z námitek USA o „posudcích“ (*Advisory opinions*) vydávaných AB? Z hlediska DSU AB žádné posudky nevydává, může přijímat zprávy obsahující rozhodnutí a doporučení. Terminologický problém to je tím spíše, že v historické části práce (o ITO) se uvádějí „závazné posudky“ MSD.

(2) Co autor chápe pod „elementary principles of due law“ (s. 43)? Nejde spíše o „principles of due process“?

(3) K problematice závazné povahy zpráv AB, jedná se o precedent v pravém slova smyslu (*stricto sensu*)?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem i formou představuje kvalitní diplomovou práci, kterou mohu plně doporučit k obhajobě. S výhradou jejího průběhu práci předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 1.9.2023

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
vedoucí diplomové práce